

"Apdraudētas sugas Latvijā:
uzlabotas zināšanas un kapacitāte,
informācijas aprīte un izpratne"
(Projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Priekšlikuma izstrāde īpaši aizsargājamo sugu sarakstu pārskatīšanai projekta LIFE FOR SPECIES ietvaros

Jēkabs Dzenis, Dabas
aizsardzības pārvalde, projekta
koordinators

14.01.2026., Rīga

2. SOLIS

(projekta aktivitāte A.1)

KRITĒRIJI TAKSONA IEKĻAUŠANAI AIZSARGĀJAMO SUGU SARAKSTĀ

A – Neietekmējamie kritēriji

(svars 9 punkti)

A.1 Taksons ir iekļauts LV saistošos starptautiskajos (t.sk. ES) normatīvajos aktos

C – Subjektīvie kritēriji

C.1 Taksons sniedz socio-ekonomiski svarīgus vides pakalpojumus 2 punkti

C.2 Taksonam Latvijā ir sabiedriskā, kultūras vai vēsturiskā vērtība 1 punkts

C.3 Taksons dabā ir sarežģīti atšķirams no cita īpaši aizsargājama taksona 1 punkts

B – Ietekmējamie kritēriji

(svars no 2 līdz 6 punkti)

B.1 Latvijā apdraudēto taksonu sarakstā novērtēta RE, CR, EN, VU vai NT atbilstoši IUCN 2/4/6 punkti

B.2 Taksona populācijas saglabāšana ilgtermiņā nav iespējama bez īpašiem aizsardzības pasākumiem 4 punkti

B.3 Iekļauts IUCN apdraudēto taksonu sarakstā Eiropas reģionā vai globāli ar vērtējumu, augstāku par LC 4 punkti

B.4 Taksons ir vai tiek uzskatīts par Baltijas jūras sateces baseina reģiona endēmu, taksons ar disjunktīvu izplatību Eiropā, vai taksona Latvijas populācija ir proporcionāli būtiska Eiropas vai globālā mērogā 4/6 punkti

B.5 Taksona Latvijas populācijas lielāka daļa saistīta ar Latvijā nelabvēlīgā stāvoklī esošo dzīvotni, t.sk. ES nozīmes 4 punkti

B.6 Taksons ir stenotops vai saistīts ar Latvijā retu mikrodzīvotni, substratu vai barības resursu 2 punkti

B.7 Taksona populācijas Latvijas daļa ir zem labvēlīga stāvokļa sliekšņa vai Latvijas populācija ir noplicināta (nav attiecināms uz RE taksoniem; var būt eksperta viedokļa balstīts) 4 punkti

D.1 Aizsardzības režīma noteikšana taksonam pēc eksperta vērtējuma nav lietderīga (nav attiecināms uz A1 kritēriju)

IZSLĒDZOŠS

Dalījums pēc nepieciešamajiem aizsardzības pasākumiem

Īpaši aizsargājamās sugas (MK 396)

ML noteikumu sugas

Ierobežoti izmantojamās ĪAS

+/- Direktīvu
pielikumu sugas

1. Veido ĪADT	2. Veido mikroliegumus	3. Pieļaujama regulēta ieguve	4. Īsteno aizsardzības pasākumus bez aizsargājamu teritoriju noteikšanas	5. Sugas, kas Latvijā nav bijušas sastopamas, vai nav sastopamas regulāri
Putnu direktīvas I pielikuma sugas	Latvijā dispersi izplatītas sugas	Medijamās vai citādi iegūstamās un izmantojamās sugas, kuru ieguve nav pretrunā ES direktīvām, kas atrodas labvēlīgā aizsardzības stāvoklī un nav pamata domāt, ka regulēta ieguve šo stāvokli varētu pasliktināt.	Sugas, kam nepieciešami īpaši aizsardzības pasākumi (t.sk., ņemot vērā starptautiskās saistības), bet aizsargājamo teritoriju noteikšana, ņemot vērā sugas ekoloģiju, nav pamatota (piemēram, suga saistīta ar urbāniem biotopiem vai īslaicīgi pastāvošiem apstākļiem).	Biotopu direktīvas II un IV pielikuma sugas un Putnu direktīvas I pielikuma sugas, kas Latvijā nav sastopamas. Latvijā neregulāri ieceljošās sugas.
Biotopu direktīvas II pielikuma sugas, attiecībā uz kuru Latvijas teritorijā sastopamo populāciju nav noteikta reģionālā atkāpe	Sugas ar ierobežotām izplatīšanās spējām			
Sugas, kuras saistītas ar ierobežoti pieejamiem ilgstoši pastāvošiem vides apstākļiem, kam nepieciešama specifiska apsaimniekošana (t.i., apstākļi, kas būtiski atšķirīgi no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām) vai neiejaukšanās dabiskajos procesos	Sugas, kas ilgstoši (vairākus gadus) saistītas ar konkrētu teritoriju			
<i>[Ar šo tiek saprasti apstākļi, kādus nenodrošina pašreizējā vai nākotnē prognozējamā zemes izmantošana ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (piemēram, mežu vecuma struktūra un sugu sastāvs, lauksaimniecības prakses, antropogēnā slodze).]</i>	Sugas, kam vēlamā apsaimniekošana ir neiejaukšanās dabiskajos procesos (t.sk., dabiskajos traucējumos)			
	Nepieciešami apstākļi, kas būtiski atšķiras no apstākļiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām			
	Dzīvotņu speciālisti – stenotopi			

Dalījums pēc nodarītā kaitējuma indivīda vai atradnes iznīcināšanas gadījumā (MK Nr. 281, Sanācijas noteikumi)

I grupa	II grupa	III grupa
Latvijā apdraudētas (CR, EN, VU) sugas	Latvijā gandrīz apdraudētas (NT) sugas un sugas, par kurām trūkst datu (DD)	Latvijā drošas (LC) sugas, kuru populācija ir <1,2% Eiropas populācijas, izņemot Dzīvotņu direktīvas V pielikuma sugas
Latvijā izzudušas sugas (RE), kuru atgriešanās vai reintrodukcija ir iespējama	Neatkarīgi no apdraudētības pakāpes Latvijas populācija ir 1,2–6% no Eiropas populācijas <i>[2–10 reizes lielāka nekā sagaidāmā populācija, ņemot vērā Latvijas platību pret Eiropas platību (0,6%)]</i>	
Gandrīz apdraudētas (NT) Biotopu direktīvas II pielikuma sugas	Sugas, kas uzskatāmas par dabiskas dzīvotnes indikatoriem	
Latvijas populācija ir >6% no Eiropas populācijas <i>[Vairāk nekā 10 reizes lielāka nekā sagaidāmā populācija, ņemot vērā Latvijas platību pret Eiropas platību (0,6%)]</i>	Biotopu direktīvas II un IV pielikuma sugas (izņemot Latvijā drošas (LC) un labvēlīgā aizsardzības stāvoklī esošās sugas), attiecībā uz kuru Latvijas teritorijā sastopamo populāciju nav noteikta reģionālā atkāpe, un Putnu direktīvas I pielikuma sugas, kas nav minētas pirmajā grupā	

ES direktīvas

BIOTOPU direktīvas jeb Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīva 92/43/EEK *par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību* mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, ņemot vērā ekonomiskās, sociālās, kultūras un reģionālās prasības. Biotopu direktīva ir galvenais rīks, ar ko ES tiesību aktos ievieš Riodežaneiro, Bernes un Bonnas konvencijas.

II pielikums – sugas, kuru saglabāšanai jāveido aizsargājamas dabas teritorijas.

IV pielikums – sugas, kurām vajadzīga stingra aizsardzība, piemēram, indivīdu ieguves ierobežošana.

V pielikums – sugas, kuru ieguvei var piemērot apsaimniekošanas pasākumus, piemēram, limitētu zveju vai medības.

PUTNU direktīva jeb Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra direktīva 2009/147/EK *par savvaļas putnu aizsardzību* mērķis ir aizsargāt visas savvaļas putnu sugas un to svarīgākos apdzīvotos biotopus. Dalībvalstīm jāaizsargā īpaši apdraudētas sugas un migrējošajiem putniem svarīgākās vietas, pievēršot īpašu uzmanību starptautiskas nozīmes mitrājiem. Tā nosaka arī ierobežojumus visu savvaļas putnu sugu ieguvei.

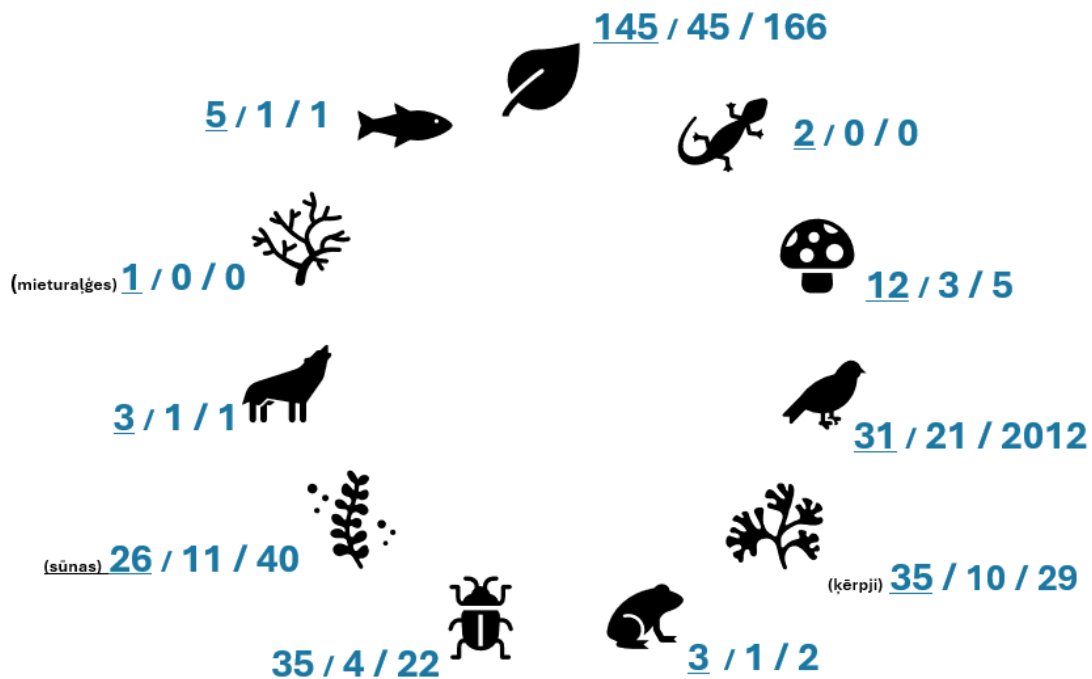
I pielikums – sugas, kuru saglabāšanai jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, t. i., jāveido aizsargājamas dabas teritorijas.

II pielikums – sugas, kuras drīkst medīt saskaņā ar attiecīgo valstu tiesību aktiem.

Provizoriskais sugu skaits pa grupām

	Šobrīd			Projekta piedāvājums					
	ĪAS	ML	IIĪAS	ĪAS			IIĪAS	Neregulāri sastopamās	
				Kopā	ML	Bez teritorijām			
Bezmugurkaulnieki	104	35	2	122	76	40	2	2	
Sūnas	129	26	0	132	47	12	0	0	
Ķērpji	65	35	0	84	66	18	0	0	
Zivis	0	5	9	19	7	7	2(+7)	2	
Abinieki un rāpuļi	9	5	0	11	9	2	3	0	
Zīdītāji	27	3	4	28	5	17	6	8	
Putni	95	31	4	145	32	31	6	38	
Vaskulārie augi	232	145	4	307	185	115	2	0	
Sēnes	62	12	0	94	22	71	2	0	
Kopā:	723	297	23	942	449	313	30	50	

Mikroliegumu statistika

ML sugas (298) / sugas, kurām ML izveidots (97) / šobrīd izveidoto ML kopskaits (2278)

LIFE FOR SPECIES

“Apdraudētas sugas Latvijā:
uzlabotas zināšanas un kapacitāte,
informācijas aprīte un izpratne”
(Projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857)

Paldies par uzmanību!

Materiāls sagatavots Eiropas Komisijas LIFE projekta “Apdraudētas sugas Latvijā: uzlabotas zināšanas un kapacitāte, informācijas aprīte un izpratne” (projekta Nr. LIFE19 GIE/LV/000857 - LIFE FOR SPECIES) ietvaros. Projekts tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.

Šis materiāls satur tikai projekta LIFE FOR SPECIES īstenotāju viedokli, Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra un Eiropas Komisija nav atbildīga par šeit sniegto informāciju un tās iespējamo izmantojumu.

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Dabas aizsardzības
pārvalde

Daugavpils Universitāte

